

Avatud Eesti Fond
Open Estonia Foundation

Ülevaade Eakate teema KOV-ide kodulehtedel

Sotsiaalküsimustega tegelemise eesmärk omavalitsustes on elanike toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks abi osutamine ja sotsiaalsete erivajadusega isikute sotsiaalsele turvalisusele, arengule ja ühiskonnas kohanemisele kaasaaitamine.

Kuidas saavad omavalitsuste elanikud teavet omavalitsuses eakatele suunatud tegevustest, võimalustest osaleda vastavuses dokumendi „Vanusesõbralik Eesti. Põhimõtted“ põhimõtetega?

Selleks, et saada teatud ettekujutus ja teadmine omavalitsustes eakatele suunatud tegevustest ja võimalustest osaleda, vaatasime üle suurema osa omavalitsuste kodulehti otsimaks seal viiteid eakatele suunatud tegevustest ja nende võimalustest osaleda.

Ülevaade omavalitsuste kaupa

HARJUMAA

Anija vald - märksõna “eakad” esineb palju. Kehra sotsiaalkeskuses Eakate ja puuetega inimeste tegevusjuhendaja. Sotsiaalteenuste hulgas eakatele sobivad.

Harku vald - märksõna “eakad” esineb palju. Harku sotsiaalkeskus ja Eakate päevakeskus.

Jõelähtme vald - valla kodulehel on märksõnaga “eakatele” seotud materjale suhteliselt kesiselt. Pole infot otse eakatele suunatud teenustest. On Jõelähtme valla päevakeskus, kus pakutavad teenused aitavad eakatel, puuetega inimestele ja teistele abivajajatel luua võimalusi suhtlemiseks ning huvialasteks tegevusteks.

Kiili vald - on eakate ja puuetega inimeste päevakeskus, kus on võimalus teha käsitööd, suhelda teiste keskuse külastajatega, vaadata televiisorit, kokata, osaleda mälu treeningu kursusel või teistest üritustest osa võtta (plaanis on mitmed loengud ja töötod). On huviringide ajakava. Samuti on võimalus kasutada sauna (esmaspäeviti on võimalus kasutada dušši meestel ja teisipäeviti naistel).

Kose vald - Kose päevakeskuses on hoolduskoordinaator, kellelt eeldatatakse, et oleks oskus ja soov suhelda eaka ja erivajadusega inimesega. 2021 moodustati vallas eakate komisjon, kuid selle tegevusest ei ole jälgi. Ebaselge on, kas vallas on eakate huviringe või mitte - märksõnad on, sisu mitte.

Lääne-Harju vald -on Lääne-Harju Valla Tugikeskus, Karjaküla Sotsiaalkeskus OÜ, Benita Kodu AS, kus on teenused ka eakatele.

Raasiku vald - kodulehel toob otsing välja võimlemist, pidusid, toetusi eakatele. Raasiku Vallavalitsus võtab tööle koduhooldustöötaja, kelle ülesandeks on eaka/erivajadusega inimese abistamine ja toetamine. Muidu eakate teema ei ole esile toodud.

Saku vald - on nt Seltsing Saku Pensionäride Ühendus Elukaar ja Kajamaa Piirkonna Pensionäride Seltsing Meelespea, aga neil pole kodulehti ega nende kohta rohkem teavet. On kontakttelefonid.

Saue vald - kodulehel on eakaid käsitlevaid materjale. Saue vallas tegutsevad eakate ühendusi on märgitud üks - Eakate naiste selts PIHLAMARI.

HIIUMAA

Hiiumaa vald - kodulehelt ei ole võimalik leida eriti midagi, mis kajastaks eakate teemat sisuliselt. 2019 viidi läbi eakate heaoluküsitlus. 2023 valiti Emmaste osavallas elavate eakate vähemalt 65-aastane esindaja Emmaste osavallakogusse. On Hiiumaa sotsiaalkeskuse Kõpu pansionaat ja Pargi kodu

IDA-VIRUMAA

Alutaguse vald - 2023 veebruaris moodustati Alutaguse valla eakate nõukogu. Vallas on SA Alutaguse Hoolekeskus, kus hooldatakse ka dementsusprobleemidega eakaid.

Jõhvi vald - vallas on Jõhvi Eakate Päevakeskus. On oktoobris 2023 lõppev projekt "Vabatahtlik seltsiline", mille eesmärgiks on pakkuda tuge ja seltsi 65+ vanuses inimestele ning erivajadusega täiskasvanutele.

Lüganuse vald - vallas on Eakate nõukogu, mis on Lüganuse vallavalitsuse alaline komisjon. Nõukogu tegeleb valla eakate seisukohtade väljaselgitamisega valla elu puudutavates küsimustes ja nende seisukohtade esitamisega vallavalitsusele. On MTÜ Vahtra Hooldemaja.

Toila vald - seal on hästi, on eakate nõukogu ja neli eakate organisatsiooni Seltsing Merekivi, Seltsing Vokiratas, MTÜ Meie Heaolu ja Kohtla-Nõmme päevakeskus Elulõng.

JÄRVAMAA

On olemas Järvamaa Pensionäride Koondis: <http://www.eakad.ee/jpk/liikmed-ja-kontaktid/>. Seal on eakate organisatsioonide nimekiri, kuid ühelgi Eakate huvide kaitsmise organisatsioonil ei ole infot internetis.

Järva vald - on teave, et töötab seitsmeliikmeline Järva valla eakate ümarlaud. Kodulehelt ei ilmne, mis ajal see moodustati. Vallas on Imavere Päevakeskus, eakatele teenuseid osutav MTÜ Jaanilaia. Valla kodulehel on sait "Eakate kaitsmise soovitusel" ning viide Albu eakate ühendusele, mille kohta mingit infot eraldi ei ole.

Türi vald - jaanuaris 2023 moodustati Türi Vallavalitsuse III koosseisu volituste ajaks alalise komisjonina Türi valla eakate nõukogu. Vallas on eakatele teenuseid pakkuvad Kärü südamekodu, Väätša eakate kodu.

JÕGEVAMAA

Jõgeva vald - kodulehel on 2021. aasta info "Kesk-Eesti välitööde raames toimus Kuremaa lossis seminar „Vanemaealiste vägivald varjust välja“. Arutleti vägivalda märkamise üle kogukonnas, toodi esile eakate meeste ja vägivaldsuse seosed ning keskenduti pereringis toimuvale vägivaldale eakate vanemate ja täiskasvanud laste vahel."

Kodulehl on senioride huvitegevuse lehel 11 klubi ja seltsi andmed.

Mustvee vald - valla kodulehte on raske sirvida. Valla allasutuste seas ei ole ühtegi eakate probleemidega tegelevat. Eakate märksõna materjalide hulgas ei kohta.

Põltsamaa vald - valla Eakate päevahoius pakutakse eakatele turvalist keskkonda ja järelevalvet. Allalaetavast pdf-ist ilmneb, et vallas on näiteks Puurmani eakate selts ja Põltsamaa pensionäride ühendus KULDNE IGA, kuid kas see tegutseb, pole teada. Kodulehel on sisutu viide Lustivere hooldekodule.

LÄÄNE-VIRUMAA

Haljala vald - leiab infot, et vallas on arvukate seltside hulgas selgelt eakatega tegelev Võsu Eakate Selts Meelespea. Teiste kohta pole nime järgi võimalik otsustada. Valla kodulehel on rubriik kasulikud lingid, millel on teave: Seinaleht on e-ajakiri kõikidele, kes tegelevad Eestis vanemaealiste arendamisega või on huvitatud sellest tööst rohkem teada saama. Seinalehe sisu panevad kokku eakate mäluetreenerid üle vabariigi, keda ühendab MTÜ 65B.

Kadrina vald - kodulehel on eakaid puudutavaid materjale napivõitu. Vallas on eakatega tegelev Kadrina päevakeskus. Kadrina hooldekodu likvideeriti 2022.

Viru-Nigula vald - vallas on kaks asutust: Kunda päevakeskus ja Viru-Nigula Sotsiaalhoolekande Keskus. Kummagi puhul ei ole eakate temaatikat välja toodud. Teenusepakkujad vanemaealistele on Kunda Südamekodu, Eakate kodu Villa Alfred, Eakate kodu West-Wind ja MTÜ Lille Turvakodu.

Rakvere vald - kodulehel on mõningaid eakate teemalisi materjale. Vallas on Uhtna hooldekodu, Sõmeru ja Ubja päevakeskused. On Sõmeru päevakeskuses eakateklubi EVI, seniortantsurühm kanarbikuõied, eakate lauluring Elurõõm.

Tapa vald - valla kodulehel märksõna "eakate" all teated üritustest. Vallas on Tapa vallahooldekodu ja Säase hooldekodu, Pruuna Mõisakodu, Tapa Pihlakodu, Imastu hooldekodu, AS

Hoolekandeteenused Tapa Kodu, AS Hoolekandeteenused Põllu kodu. 2021. aasta seltside, ringide ja klubide nimekirjas olevast 68-st kümme on senioride seltid ja ringid.

Väike-Maarja vald - kodulehel on märksõnaga "eakate" seotud napivõitu infot. vallas on Väike-Maarja hooldekodu ja Tammiku hooldekodu. 2021 algatas vald detailplaneeringu koostamise eakate maja rajamiseks, kuid avalikkuse kaasamise tulemusena ilmnis piirkonna elanike vastuseis selle rajamiseks kavandatud asukohta. Vist ei olegi asja saanud.

Vinni vald - valla kodulehel märksõna "eakate" all teated üritustest. Kodulehelt tuleb kaudselt välja, et vallas on Roela eakate klubi Remmelgas, eakate klubi Mõttelõng, eakate klubi Elutark, Vallas on eakatele teenust pakkuv MTÜ Õendus-hoolduskeskus, Ulvi kodu ja Vinni Päevakeskus.

LÄÄNEMAA

Lääne-Nigula vald - valla kodulehel märksõna "eakad" praktiliselt ei esine. Vallas on Risti ja Oru hooldekodud.

Vormsi vald - märksõna "eakad" järgi valla kodulehel otsides tuleb eakaid puudutavaid materjale välja napilt. Vallas on kodulehe andmeil Seltsing Vormsi Pensionärid, mille kohta Internetis täiendav info ja materjal puudub, ning see ilmselt ei tegutse.

PÄRNUMAA

Häädemeeste vald - valla kodulehel märksõna "eakad" praktiliselt ei esine. Vallas on Häädemeeste Eakate Kodu. Valla rohkem kui 60 MTÜ hulgas ei ole nime järgi eristatavaid eakate seltse, ringe, klubisid.

Kihnu vald - valla kodulehel märksõna "eakad" praktiliselt ei esine, ja mingit sisulist eakate teemalist infot ei ole.

Lääneranna vald - valla kodulehel märksõna "eakad" ei too esile midagi sisulist. Vallas on SA Lääneranna Hoolekanne ja OÜ Lihula Südamekodu.

Põhja-Pärnumaa vald - vallas on palju hoolekandetasutusi: Vihtra Päevakeskus, Tootsi Hooldekodu, Vändra Alevi Hoolekandekeskus, Vändra Alevi Sotsiaalmaja, AS Hoolekandeteenused Vändra Kodu, SA Vändra Tervisekeskus, SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodu, MTÜ Halinga Turvakodu. Kaisma Rahvamaja juures tegutseb 60+ klubi.

Saarde vald - vallas on kodulehe järgi eakatega tegelevad Kilingi-Nõmme eakate klubi (mille kohta värsket sisulist teavet Internetis ei leidu) ja Surju rahvamaja. Vallas on Surju Videviku Hooldekodu ja Kilingi-Nõmme tervise- ja hoolduskeskus.

Tori vald - valla kodulehel märksõna "eakad" alt ilmneb, et vallas on eakate klubi Kanarbik, mille kohta sisulist teavet ei ole. Vallas on Sindi sotsiaaltöökeskus ja Tori sotsiaalmaja, millest kummagi tutvustuses ei ole märgitud suunatust eakatele.

PÖLVAMAA

Kanepi vald - valla kodulehel ajakohast märksõna "eakad" all midagi sisulist praktiliselt ei esine. Vallas on eakatele mõeldud Põlgaste pansionaat, Saverna hooldekodu, Krootuse hooldekodu ja eraomanduses Piigaste pansionaat, Karaski Pansionaat OÜ ja Kanepi Kodu.

Põlva vald - valla kodulehel ajakohast märksõna "eakad" praktiliselt ei esine. On siiski info vabatahtlike kaasamisest hoolekandesüsteemi. Vallas on Põlva valla Hooldekodu, Ahja hooldekodu ja Laheda sotsiaalkeskus. On Põlva valla eakatele ja puuetega inimestele erinevaid sotsiaalteenuseid, koolitusi ja huvitegevust pakkuv Põlva Päevakeskus.

Räpina vald - valla kodulehel ajakohase sisuga märksõna "eakad" praktiliselt ei esine. Vallas on Leevi Hooldekodu, EELK Räpina Miikaeli Koguduse Hooldekodu ja OÜ Kagutuul (Ristipalo pansionaat).

RAPLAMAA

Kehtna vald - valla kodulehel ajakohase sisuga märksõna "eakad" praktiliselt ei esine. Vallas on kolm SeniorPlus OÜ-le kuuluvat hoolekandeesutust: Kehtna eakatae kodu, Järvakandi eakatekodu ja Lokuta ühiskodu.

Kohila vald - valla kodulehel ajakohase sisuga märksõna "eakad" praktiliselt ei esine. Vallas on eakatele Hageri Hooldekodu ja Kohila Turvakeskus MTÜ.

Märjamaa vald - valla kodulehel kohtab rohkesti märksõna "eakad", samas pole võimalik aru saada, kui ajakohased need on ning need ei sisalda ka sisulist infot. Nt leiab infot, et 2020 aastal kutsuti inimesi eatute-vallatute tantsuringi. Vallas on Märjamaa sotsiaalkeskus ja Päevakeskus, mis on üks osa Märjamaa sotsiaalkeskusest, ning Kuuda ja Vigala Hooldekodud.

Rapla vald - valla kodulehel ajakohast ja sisuga märksõna "eakad" praktiliselt ei esine. Vallas on/olid Juuru ja Kaiu Hooldekodu ja rapla hooldekeskus. Rapla Kultuurikeskuses on igal kolmandal pühapäeval eakate klubi Vikerkaar klubiõhtud.

SAAREMAA

Muhu vald - valla kodulehel ajakohast ja sisust teavet seoses märksõnaga "eakate" praktiliselt ei esine. On nt teave, et kolmapäeviti kell 12.00 on Muhu valla eakad oodatud Hellamaa Külakeskusesse võimlema. Vallas on Muhu Hooldekeskuse SA.

Ruhnu vald - valla kodulehel märksõna "eakad" ei esine. Ka puudub teave igasuguse eakatele suunatud infrastruktuuri kohta.

Saaremaa vald - vallas on Eakate naisrahvatantsu rühm Rukkilill, Väärikate segarühm "Mõnusad", memmede rühm "Kolmas noorus", Lümända seenioride seltsing, Taritu memme-taadi lauluklubi, Vääriakte lauluansambel EHAVIIR, Salme memmede tantsurühm MEELESPEA. Vallas on Kihelkonna Hooldekodu, Mustjala päevakeskus-pansionaa, Kuressaare Hoolekanne, Pärsama Hooldekodu, Hooldekodu Saaremaa Valss SA, Kuressaare Haigla SA ja Muhu Hooldekeskuse SA.

TARTUMAA

Elva vald - vallas on SA Rõngu Hooldekodu, Uderna Hooldekodu SA, Lõuna-Eesti Hooldekeskuse AS Hellenurma kodu. Vallas on Elva Eakate Päevakeskus, Puhja Päevakeskus, Käärdi Päevakeskus ja Rannu Päevakeskus.

Kambja vald - valla kodulehel ajakohast märksõna "eakad" ei esine. Vallas on SA Aarike Hooldekeskus. Kambja sauna puhul on hinnakirjas välja toodud pensionäri pileti hind. Valla 2020. aasta rahuloluuuringus ei küsitletud vanemaealisi ega toodud nende rahulolu eraldi välja.

Kastre vald - vallas on Võnnu piirkonna eakate kogu. Vallas on SA Hooldekodu Härmalõng ja Poka sotsiaalteenuste keskus.

Luunja vald - valla kodulehel ajakohast ja sisukat märksõna "eakad" ei esine. Vallas on Luunja eakate hommikuklubi. Üldse - sisutu koduleht.

Nõo vald - valla kodulehel on märksõnaga "eakatele" seotud materjale. Vallas on Nõo Päevakeskus ja Nõo Hooldekodu. Suht sisutu koduleht.

Peipsiääre vald - valla kodulehel on märksõnaga "eakatele" seotud materjale. Vallas on SA Peipsiveere Hooldusravikeskus. Koosa saunas on pensionäridel odavam pilet.

Tartu vald - valla kodulehel on märksõnaga "eakatele" seotud materjale. Maarja-Magdaleena külas ja Tabivere aleviks on Sotsiaalkeskuse Päevakeskus. On eakate ühendused Laeva Pensionäride Selts, Seltsing „Lumeroos" ja Seltsing „Antiikhõbe" .

VALGAMAA

Otepää vald - valla kodulehel on märksõnaga "eakatele" seotud materjale. Vallas hooldekodusid, päevakeskusi vms kodulehe järgi ei ole. On eakate kultuurikollektiive. Sangaste Pensionäride Ühendus Härmalõng, mis vist ei tegutse.

Tõrva vald - valla kodulehel on märksõnaga "eakatele" seotud materjale, kuid lehelt tervikuna midagi leida on keeruline. On Ala küla päevakeskus ja Karjatnurme Kogukonnakeskus. Märgitud on: eakate naisansambel "Meenutus", eakate laulu- ja tantsuring "Hõbetäht", eakate tantsurühm "Eideratas".

Valga vald - valla kodulehel on märksõnaga“ eakatele” seotud materjale. Valla kodulehel on hoolekandeesutuste nimekirjas 12 asutust, millest ühegi profiilis ei ole sõna “eakad”. On Karula valla pensionäride ühendus

VILJANDIMAA

Mulgi vald - alla kodulehel on märksõnaga“ eakatele” seotud materjale. Vallas on Eakatekodu Mulgi Häärber OÜ, Lõuna-Eesti Hooldekeskuse Karksi Kodu, Mulgi Hoolekandekeskus ja selle Polli tegevuskoht. On Abja päevakeskus. On Karksi-Nuia Pensionäride Ühendus. Ilmub “Viljandimaa teabeleht eakatele”.

Põhja-Sakala vald - valla kodulehel on märksõnaga“ eakatele” seotud materjale. **Lehel on eraldi sait “pensioniealisele”**. Vallas on SA Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskus, Kõpu Hooldekodu, Pilistvere hooldekodu. **Vallas on eakate ümarlaud - seenioride esinduskogu, mis tegutseb Põhja-Sakala vallavolikogu juures.**

Viljandi vald - valla kodulehel on märksõnaga“ eakatele” seotud materjale. **Vallas on Väärivate Kogu ja mitu eakate ühendust** nagu Kolga-Jaani eakate klubi Pihlakobar, Saarepeedi eakate klubi Linda jt, aga neid ei leia kodulehe jaotustest kätte, vaid tulevad esile otsingumootorist sõna “eakate” alt. Vallas on Paistu sotsiaalkeskus, Kärstna hooldekodu, Pärsti pansionaat, Kolga-Jaani hooldekodu, Avitar OÜ Viiratsi Hoolekandekeskus, Viljandi Hoolekandekeskus, SA Viljandi Haigla Hoolekandekeskuse Hoolekande osakond, OÜ Pariisi Erihoolduskeskus, Helme pansionaat, Helme hooldekodu, SA Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskus..

VÖRUMAA

Antsla vald - valla kodulehel on märksõnaga“ eakatele” seotud materjale. Kodulehel on kirjas MTÜ Antsla Eakate klubi Sügismeloodia, mille kohta Internetis info puudub. Vallas on Antsla Tervisekeskus ja tervisekeskuse päevakeskuse teenus.

Rõuge vald - valla kodulehel on märksõnaga“ eakatele” seotud materjale, eriti teateid mitme aasta jõulupidudest. Mõniste rahvamajas on eakate tantsurühm ja laulurühm “Mehkarid”. Vallas on Mõniste ja Rõuge hooldekodu ning Misso Sotsiaalkeskus.

Setomaa vald - valla kodulehel on märksõnaga“ eakatele” seotud materjale. Vallas on Setomaa Hooldekodu. **Vallas on Setomaa valla eakate ülikool**. On eakate organisatsioon nagu Obinita Pensionäride Selts, Meremäe Pensionäride Selts, Värskas Pensionäride Selts Ehavalgus, Mikitamäe eakate klubi, Värskas Hõbõhkõdsõ (eakade) Seto pererühm.

Võru vald - valla kodulehel on märksõnaga“ eakatele” seotud materjale. Vallas on Kääpa sotsiaalkeskus, Sõmerpalu hooldekodu ja Vastseliina hooldekodu.

Kokkuvõte

On eeldatav, et omavalitsuste sotsiaalvaldkonna teemade alla kuulub ka eakate toetamine, kuid mida konkreetselt ja kuidas kusagil tehakse, see tuleb kodulehtedelt väga raskesti välja. Nt

sisestades kodulehtedel otsingumootoris sõna “**eakate**”, tuleb esile teateid, arengukavasid, eeskirju, kordasid, vanemaealistele suunatud projektide teavet, ajalehematerjale kus eakaid on mainitud jms. Need materjalid on tihti dateerimata või ka üsna aegunud. Ka on raske orienteeruda, kus otsingumootori poolt leitud materjal kodulehel paikneb.

Omavalitsuste kodulehed on üles ehitatud ülemaalse trafareti järgi valdkonniti, kus eakataega seotus on valdkonna “sotsiaal ja tervishoid” all erinevates kohtades ja erinevatel alamlehtedel. Samas noorte temaatika on välja toodud eraldi vähemalt märksõnana valdkonna “haridus ja noorsootöö” all. Seega meie vananevas ühiskonnas ei ole vananemist ja eakaid inimesi avaliku võimu poolt piisavalt olulise sihtrühmana tähtsustatud. Jooksvat eakatele suunatud teavet ei ole või on raske seda leida.

Eakatega seonduv info omavalitsustes piirdub toetuste ja sotsiaalhoolekande materjalidega. Väga vähestes omavalitsustes on kodulehel infot eakate organisatsioonide või eakatele suunatud tegevuste kohta. Parimal juhul teevad eakatest juttu omavalitsuste info- ja ajalehed.

Pea kõikjal on olemas hoolekandeesutused, kuid need on mõeldud mitte ainult eakatele vaid mitmesuguste puuetega abivajajatele samamoodi. Vaid mõne hoolekandeesutuse tutvustuses on märgitud, et teenust osutatakse vanemaealistele. Mõnes omavalitsuses on saun, kus pensionäridele on pilet odavam, mõnes on ka teised pakutavad teenused (ujula kasutamine) pensionäridele odavam.

Kuidas saavad eakad osaleda aktiivselt tegevustes?

Juhul, kui kodulehel on mittetulundusühingute nimekiri ja nende hulgas on eakate organisatsioone, siis peale nime ja mõnel juhul kontaktandmete muud infot leida ei ole. Ka jääb internetis konkreetse organisatsiooni kohta teabe otsimine tulutuks. Tavaliselt tuleb MTÜ nimi esile inforegistri, krediidireitingu ja teatmiku lehel.

Koostasid Sulev Valdmaa ja Aimar Altosaar (vabatahtlik)